

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η ΙΕΡΟΤΕΛΕΣΤΙΑ THE ANOIKHSE

100 χρόνια

από την 1η επεισοδιακή εκτέλεση

22.02.13 ΩΡΑ 21.00
Αίθουσα Τελετών Α.Π.Θ.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΧΗΣΤΡΗΣ

Philippe Forget

ΒΑΡΥΤΗΡΑΣ

Σπύρος Σακκάς

ΚΡΟΥΣΤΑ

Δημήτρης Δεσούλλης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων
Πολιτισμού και Αθλητισμού
Γ.Γ. Πολιτισμού

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης
επιχορηγείται και εποπτεύεται από το
ΥΠΑΙΘΠΑ.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Αλέξανδρος Μυράτ

Αν. Διοικητική Διευθύντρια
Κέλλαν Μιρμηκοπούλου

ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ (Ε.Τ.Ο.Σ.) ΤΗΣ Κ.Ο.Θ.
Πρόεδρος
Κωνσταντίνος Ζέρβας

Αντιπρόεδρος
Δόρνα Ευνουχίδου

Μέλη
Μαρία Βοζίκη
Μιχάλης Λαμδάκης
Ευσταθία Μαυρίδου-Γκουτζίκα

Συντονισμός-επιμέλεια όλης:
Μουσικολογικές αναλύσεις:
Φωτογραφίες ΚΟΘ:
Σχεδιασμός εντύπου:
Εκτύπωση:

Νίκος Κυριακού
Evelin Voigtmann
Νάντας Στυλιανίδης
Fast Forward
ThessPrint

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

22.02.13

Αίθουσα Τελετών Α.Π.Θ.

ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ **21.00**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ
Φίλιπ Φορζέ

ΒΑΡΥΤΟΝΟΣ
Σπύρος Σακκάς

ΚΡΟΥΣΤΑ
Δημήτρης Δεσσύλλας

Πρόγραμμα

Ιγκόρ Στραβίνσκι (1882-1971):
Η Ιεροτελεστία της Άνοιξης (33')

Διάλειμμα

Νταριούς Μιγλώ (1892-1974):
Κοντσέρτο για μαρίμπα, βιμπράφωνο και ορχήστρα,
έργο 278 (19')
Α' Εκτέλεση Κ.Ο.Θ.

Ιάννης Ξενάκης (1922-2001):
Ais, για βαρύτονο, σόλο κρουστά και ορχήστρα. (10')
Α' Εκτέλεση Κ.Ο.Θ.

FRIDAY

22.02.13

**Aristotle University
Concert Hall**

STARTING AT **21.00**

CONDUCTOR
Philippe Forget

BARITONE
Spyros Sakkas

PERCUSSION
Dimitris Desyllas

Programme

Igor Stravinsky (1882-1971):
Le Sacre du Printemps (33')

Intermission

Darius Milhaud (1892-1974):
Concerto for marimba, vibraphone
and orchestra, op.278 (19')
T.S.S.O. premiere

Iannis Xenakis (1922-2001):
Ais, for amplified baritone, percussion
and orchestra (10')
T.S.S.O. premiere

Ιγκόρ Στραβίνσκι - Η Ιεροτελεστία της Άνοιξης

Μία καμπή στην ιστορία της μουσικής

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης τιμάει σήμερα την επέτειο των 100 χρόνων από την επαισοδική πρεμιέρα της *Ιεροτελεστίας της Άνοιξης* του Ιγκόρ Στραβίνσκι, εκτελώντας αυτό το τόσο σημαντικό και συνάμα αντικρατικό αριστούργημα του ιδιοφυούς συνθέτη.

Ο Στραβίνσκι συνέθεσε το έργο σε ηλικία 30 ετών, για τα Ρώσικα μπαλέτα Sergei Diaghilev, σε χορογραφία Vaslav Nijinsky και κουστούμια του ζωγράφου και ιδρυτή της "Agni Yoga" Nicholas Roerich. Η πρεμιέρα του πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι, στις 29 Μαρτίου 1913, μέσα στο ολοκαίνουριο θέατρο Champs-Elysées των Ηλυσίων Πεδίων και αποτέλεσε την πιο ξακουστή επανάσταση στην ιστορία της κλασικής μουσικής. Καινοτόμες τεχνικές, νέα ηχοχρώματα, εκρηκτικοί ρυθμοί, διαφορετικές δομές, ήταν μερικά από τα στοιχεία που το χαρακτήρισαν και καθόρισαν σημαντικά τη μουσική του 20ου αιώνα, βάζοντας στο επίκεντρο το ρυθμό.

Το έργο σάκαρε σε όλα τα επίπεδα. Η βίαιη μουσική του συντάραξε το ακροατήριο, ενώ παράλληλα το μπαλέτο αναπαριστούσε παγανιστικές τελετές γονιμότητας. Τις πρώτες σκόρπιες αποδοκιμασίες ακολουθήσε πανδαιμόνιο και χρεώστηκε η επέμβαση της αστυνομίας για την αποκατάσταση της τάξης.

Το σενάριο πραγματεύεται το ζήτημα της Φύσης μετά το βαρύ χειμώνα, γεγονός που γιορτάζεται με χορούς και αναπαραστάσεις πολεμικών παιχνιδιών, ενώ η τελετή ολοκληρώνεται με τη θυσία της Εκλεκτής, προς εξευμενισμό των θεών της Άνοιξης. Ο ίδιος ο Στραβίνσκι το περιγράφει ως ένα θέαμα που ξηγήθηκε μέσα από τη φαντασία του, σχετικό με μιας μεγάλης παγανιστικής ιεροτελεστίας, όπου γέροι σοφοί καθισμένοι σε κύκλο, παρακολουθούν τον επιθανάτιο χορό μιας νεαρής, την οποία θυσιάζουν για να η κερδίσουν την εύνοια του θεού της Άνοιξης.

Η μουσική του έργου δημιούργησε επίσηκη τεράστια εντύπωση, σε άλλους θετική, όπως στους Ντεμπισί και Ραβέλ που αντιλήφθηκαν άμεσα την τομή που αυτή έφερε στο χώρο της μουσικής και σε άλλους αρνητική, όπως στον Σεν-Σακς, που ήταν μέσα σε αυτούς που εγκατέλειψαν την αίθουσα πριν τελειώσει το έργο «διαρρηγώντας τα μιάτια του».

1. Σκίσο της Marie Piltz πάνω στο Χορό της Θυσίας, 29 Μαΐου 1913 - Wikipedia 2. Παρτιτούρα Πιάνου της Ιεροτελεστίας της Άνοιξης - Wikipedia 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10. Κουστούμια παράστασης από την πρεμιέρα του 1913 - Κεντρικό Θεατρικό Μουσείο Μόσχας

Αξίζει να σημειωθεί πως ύστερα από ένα χρόνο ο επίμονος συνθέτης επανήλθε, αυτή τη φορά με την ορχηστρική μορφή του έργου, για να γκωριασει, στην ίδια πόλη - ίσως και από το ίδιο κοινό - την αποθέωση, όταν ο Pierre Monteux το διηύθυνε στις 5 Απριλίου 1914 στο Casino de Paris.

Η «Ιεροτελεστία της Άνοιξης» αποτέλεσε, μεταξύ άλλων, έμπνευση για το «Κάρμνα Μπουράνα» του Καρλ Όρφ και τη μουσική του Προκόφιεφ, ειδικά στον «Αλεξάντερ Νιέφσκι». Η «Φαντασία» του Ντίσενβυ μετέτρεψε το έργο σε δημοφιλές κομμάτι της συμφωνικής μουσικής, ενώ από αυτήν εμπνεύστηκε και ο Τζων Γουίλιαμς γράφοντας τη μουσική για τον «Πόλεμο των Άστρων».

Μία ανεπανάληπτη ηχογράφηση του έργου είναι αυτή του Igor Markevitch με τη Philharmonia Orchestra του Λονδίνου, για την EMI-Classics for Pleasure (1960).

Είπαν για το έργο:

Λαρών Κόπλαντ: «πρόκειται για την 9η Συμφωνία του 20ου αιώνα»
Κλωντ Ντεμπισί: «με το έργο αυτό επεκτάθηκαν τα όρια του επιρρεπού στο βασίλειο των ήχων»

Λέοναρντ Μπερνστάιν: «Don't you get it? This piece is all about SEX» - κατά τη διάρκεια μιας πρόβας απευθυνόμενος στους μουσικούς
Άρθουρ Χόνεγκκερ: «πρόκειται για μια "ατομική βόμβα" που ανοίγει εντελώς νέους δρόμους στις τεχνικές και στις κατευθύνσεις της σύνθεσης»

Μπέντζαμιν Μπρίττεν: «το έργο αυτό είναι "τρομακτικό"» - εξηγώντας στο ημερολόγιό του γιατί το θαύμασε, αν και δεν το αγάπησε.

Κείμενο: Νίκος Κυριακού

Πηγές
Roland De Candé - Το Λεξιλόγιο των Συνθετών
Το Θήμα (16/12/12) - άρθρο Γ. Μαλλούγου
Ελεύθερος Κόσμος (12/6/10) - άρθρο Γ. Πισσαλίδη
www.in.gr - άρθρο Κ. Τηλιακού
www.classicfm.com
http://peopleandideas.gr
http://beatnikn.wordpress.com

1. A Kiss to the Earth to Σκηνικό της παράστασης από τον Νικόλαο Ροερίχ - Ρωσικό Μουσείο Αγίας Πετρούπολης 2, 3, 4, 5, 6. Φωτογραφίες από την πρεμιέρα του 1913 - Musée bibiothèque de l'Opéra at the Bibliothèque nationale de France 7. Αναπαράσταση της πρεμιέρας της Ιεροτελεστίας της Άνοιξης από τον Millicent Hodson και τα μπαλέτα Kirov

IGOR STRAVINSKY (1882-1971)

Η ΙΕΡΟΤΕΛΕΣΤΙΑ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ

Η επεισοδιακή πρεμιέρα της *Ιεροτελεστίας της Άνοιξης* του Στραβίνσκυ το 1913, θεωρείται ακόμη και σήμερα τόσο σημαντικό γεγονός, που ανά τον κόσμο γίνονται φέτος συναυλίες-αφιέρωματα σ' αυτό το έργο. Η εξαιρετικά προκλητική για την εποχή αυτή μουσική «ιεροτελεστία» - που και σήμερα ακόμη εντυπωσιάζει - σε συνδυασμό με ένα μπαλέτο, στο οποίο τίποτε δεν έμοιαζε με τα τότε γνωστά κλασικά μπαλέτα, ήταν φυσικό να προκαλέσει την τόσο έντονη αποδοκιμασία του κοινού και των κριτικών. Υπήρχαν ωστόσο και μερικοί, όπως ο Μαλιπιέρο, που είδαν στο έργο αυτό ένα ορόσημο για την εξέλιξη της μουσικής σύνθεσης.

Το κοινό της πρεμιέρας έπαθε μεγάλο σοκ, όταν στο πρώτο μέρος της βραδιάς είδαν το 'κλασικό' μπαλέτο *Les Sylphides* σε μουσική του Σοπέν και ακολούθησαν χορευτές με κοστούμια σαν 'τέντες', οι οποίοι έκαναν πολύ σπασμωδικές κινήσεις στο έργο του Στραβίνσκυ. Ο παράξενος ήχος του φαγκότου στην αρχή και οι ακόλουθες διαφωνίες, προκάλεσαν σχεδόν αμέσως αντιδράσεις: Σφυρήματα και φωνές ακούστηκαν, ενώ οι υποστηρικτές του Στραβίνσκυ αντιδρούσαν με χειροκροτήματα. Η φασαρία γινόταν όλο και πιο έντονη, και ο Ντιαγκίλεφ στην προσπάθειά του να ηρεμήσει το κοινό, ανοιγόκλεινε τα φώτα, αλλά το κομμούζιο όλο και μεγάλωνε. Μερικοί φώναζαν ειρωνικά να καλέσουν έναν γιατρό. Ο Στραβίνσκυ έφυγε οργισμένος από την αίθουσα, ενώ ο μάεστρος, ο P. Monteux συνέχισε να διευθύνει και η ορχήστρα, που είχε μάθει το έργο με πολλή δυσκολία, το έπαιξε μέχρι το τέλος. Σ' αυτή την 1η επεισοδιακή εκτέλεση, που έγινε στις 29 Μαΐου 1913 στο Παρίσι, ο B. Nijinski είχε αναλάβει την χορογραφία.

Ο συνθέτης γράφει για την *Ιεροτελεστία*: «Όταν ολοκλήρωσα τις τελευταίες σελίδες απ' το Πουλί της Φωτιάς μου ήρθε ξαφνικά το όραμα μιας μεγάλης παγανιστικής τελετής: σοφοί γέροι κάθονται σ' έναν κύκλο και παρακολουθούν το χορό του θανάτου μιας νε-

αρής κοπέλας, η οποία θα θυσιαζόταν για να κατευνάσει το θεό της άνοιξης. Αυτό ήταν το θέμα της *Ιεροτελεστίας της Άνοιξης*». Επίσης αναφέρει αργότερα: «Στην *Ιεροτελεστία της Άνοιξης* ήθελα να περιγράψω τη φωτεινή ανάσταση της φύσης ... την ανάσταση όλου του κόσμου».

Το έργο χωρίζεται σε δύο ενότητες: **I. Λατρεία της Γης**, **II. Θυσία**. Στην α' ενότητα προετοιμάζεται η τελετή, διάφορες φυλές συγκεντρώνονται και παρουσιάζουν ποικίλους τελετουργικούς χορούς, σαν διαμάχες ανάμεσα στις φυλές και τα φύλα. Στη β' ενότητα η δράση κορυφώνεται στο χορό της επιλεγμένης παρθένας, με τον οποίο πεθαίνει.

Βασικά χαρακτηριστικά είναι τα σύντομα μοτίβα, που πολλές φορές επαναλαμβάνονται επίμονα. Γενικώς κυριαρχεί ο ρυθμός αντί της μελωδίας, που διατυπώνει ένα νοητό "style barbare" (ύφος βάρβαρο) και τις περισσότερες φορές συνδυάζονται διαφορετικοί ρυθμοί ταυτόχρονα (πολυρρυθμία). Τα μοτίβα επιπλέον μεταμορφώνονται με νέους τονισμούς ή εντάσσονται σε διαφορετικό τονικό ή ρυθμικό περιβάλλον και παρουσιάζονται από πολύπλοκους συνδυασμούς ηχοχρωμάτων. Και σε αρμονικό επίπεδο υπάρχει πολυτονικότητα με αποτέλεσμα να ακούγονται έντονοι διάφωνες συνηρήσεις, απ' τις οποίες ξεπηδούν όμως και επεισόδια και μελωδίες καθαρών διατονικών κλιμάκων. Νεώτερες έρευνες έχουν αποδείξει, πως ο Στραβίνσκυ, πέρα από τη δημοτική μελωδία, στην οποία βασίζεται το αρχικό σόλο του φαγκότου, χρησιμοποίησε και άλλες δημοτικές μελωδίες από μια συλλογή του Ρίμσκυ-Κόρσακοφ.

Ο Στραβίνσκυ είχε συνθέσει την *Ιεροτελεστία της Άνοιξης* μεταξύ 1910 και 1912, αλλά επεξεργάστηκε το έργο ξανά το 1922 και το 1943. Πέρα από το μεγάλο σκάνδαλο, το έργο αποτέλεσε το έναυσμα για την εξέλιξη του μοντέρνου μπαλέτου και έγινε ορόσημο για την πορεία της μουσικής του 20ου αιώνα. Ο ίδιος ο συνθέτης παρουσιάζει στη συνέχεια πολλαπλές αλλαγές στην εξέλιξη της δημιουργικότητάς του. Από τον χαρακτηρι-

σμό του «νεαρού αγρίου», όπως τον αποκάλεσε ο Ντεμπισί, μετά την πρεμιέρα της *Ιεροτελεστίας* το 1913, ο Στραβίνσκυ άλλαξε συχνά το στυλ του, πάντα ανοιχτός τόσο σε στοιχεία της παλιάς μουσικής (λ.χ. Πουλτσινέλλα), όσο και της σύγχρονης (λ.χ. του δωδεκαφθογγισμού). Αντίστοιχα ποικίλλουν και οι φόρμες που χρησιμοποιεί από μπαλέτο μέχρι συμφωνία και όπερα, χαρακτηριστικά της μοναδικότητάς του.

Evelin Voigtmann - Μουσικολόγος

Τα μέρη:

I. Η Λατρεία της Γης

- Εισαγωγή
- Προάγγελος της άνοιξης
- Τελετουργία της απαγωγής
- Άνοιξιάτικος χορός
- Τελετουργικά παιχνίδια των αντίπαλων φυλών
- Η πομπή των σοφών γηραιών
- Ο χορός της γης

II. Η Θυσία

- Εισαγωγή
- Μυστικοί κύκλοι των νεαρών κοριτσιών
- Απόδοση τιμών στην εκλεκτή
- Επίκληση των προγόνων
- Τελετουργία των προγόνων
- Χορός της θυσίας

DARIUS MILHAUD (1892-1974)

ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ ΓΙΑ ΜΑΡΙΜΠΑ, ΒΙΜΠΡΑΦΩΝΟ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ, ΕΡΓΟ 278

Ο Milhaud γεννήθηκε το 1892 στο Aix en Provence. Αφού ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Conservatoire de Paris, συνδέθηκε φιλικά με τον Paul Claudel, με τον οποίο συνεργάστηκε σε διάφορα λογοτεχνικά-μουσικά θέματα. Τον συνόδευσε μάλιστα και ως γραμματέας στη Βραζιλία, όπου ο Claudel υπήρξε πρόξενος της Γαλλίας την περίοδο 1916-18. Έτσι δεν είναι περίεργο που στο έργο του βρίσκουμε συχνά αναμνήσεις από τη νοτιοαμερικανική μουσική.

Γυρίζοντας στη Γαλλία συνδέθηκε φιλικά με τους Honegger, Rouleis, Auric κ.ά., οι οποίοι στη συνέχεια αποκαλέστηκαν «η ομάδα των έξι». Το διάστημα 1940-47 μετανάστευσε στις ΗΠΑ, όπου ασχολήθηκε με τη διδασκαλία. Τα τελευταία χρόνια μοίραζε τη διδακτική του δραστηριότητα μεταξύ Παρισιού και Όκλαντ. Πέθανε το 1974 στη Γενεύη, αφήνοντας ένα τεράστιο έργο σε όλα τα είδη μουσικής (περισσότερες από 400 συνθέσεις).

Το *Κοντσέρτο για μαρίμπα, βιμπράφωνο και ορχήστρα* γράφτηκε το 1947 κατά παραγγελία του Jack Coppiols. Ο ίδιος το πρωτοέπαιξε με τη Συμφωνική Ορχήστρα του St. Louis τις 12 Φεβρουαρίου 1949. Το *Κοντσέρτο* αυτό αποτελείται από τρία μέρη.

Η μαρίμπα είναι γνωστή και ως «ο μεγάλος αδελφός του ξυλόφωνου». Έχει έκταση περίπου 4 1/2 - 5 οκτάβες και παίζεται με μπαγκέτες, δύο σε κάθε χέρι. Έτσι επιτρέπει ιδιαίτερα δεξιοτεχνικό παίξιμο, κάτι που κάνει το *Κοντσέρτο* του Milhaud αγαπητό στους εκτελεστές.

Στα γρήγορα μέρη (πρώτο και τρίτο), ο συνθέτης δουλεύει πολύ με τους διαφορετικούς ήχους, που προέρχονται από τις διαφορετικές μπαγκέτες (σκληρές, μαλακές) ακόμη και χρησιμοποιώντας ακόμη και μόνο τα χέρια. Το μεσαίο αργό μέρος έχει έναν ξεχωριστό χαρακτήρα, λόγω της κυριαρχίας του βιμπράφωνου που έχει έναν ιδιόρρυθμο παλλόμενο ήχο. Στο *Κοντσέρτο* αυτό, ο συνθέτης χρησιμοποιεί κυρίως «συγχορδιακά» μοτίβα, που αναγνωρίζονται ακόμα και σε μεταφορά σε άλλες κλίμακες. Αρμονικά κινείται στα όρια της τονικότητας, συνδυάζοντας συχνά διάφορες συνηρήσεις στην πολυτονικότητα με χαρακτηριστικό τρόπο.

Evelin Voigtmann - Μουσικολόγος

Τα μέρη: I. Animé, II. Lent, III. Vif.

ΙΑΝΝΗΣ ΞΕΝΑΚΗΣ (1922-2001)

ΑΪΣ, ΓΙΑ ΒΑΡΥΤΟΝΟ, ΣΟΛΟ ΚΡΟΥΣΤΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ

Οι πρωτοποριακές συνθετικές μέθοδοι που ανέπτυξε ο Ιάννης Ξενάκης συσχέτισαν τη μουσική και την αρχιτεκτονική με τα μαθηματικά, μέσω της χρήσης μοντέλων από τη θεωρία των συνόλων, τη θεωρία των πιθανοτήτων, τη Χρυσή Τομή, την ακολουθία Φιμπονάτσι κ.ά. Παράλληλα, οι φιλοσοφικές του ιδέες για τη μουσική έθεσαν καίρια το αίτημα για ενότητα φιλοσοφίας, επιστήμης και τέχνης, συμβάλλοντας στο γενικότερο προβληματισμό για την εξέλιξη της ευρωπαϊκής μουσικής των δεκαετιών του 1950 και 1960.

Λόγω της αντιστασιακής του δράσης και των γενικότερων συνθηκών της εποχής, οι σπουδές του στο Πολυτεχνείο γίνονταν μετ' εμποδίων μέχρι και το 1947, οπότε φοβούμενος την εξορία στη Μακρόνησο, κατέφυγε στο Παρίσι, όπου προσλήφθηκε από τον διάσημο αρχιτέκτονα Λε Κορμπυζιέ, για τον οποίον εργάστηκε μέχρι και το 1959. Παράλληλα αναζητούσε δασκάλους για να συνεχίσει μαθήματα σύνθεσης και κατέληξε στον Ο. Μεσιάν, ο οποίος ήταν ο πρώτος που κατάλαβε τις μουσικές ιδιαιτερότητες του Ξενάκη.

Η φήμη του άρχισε να εξαπλώνεται ραγδαία σε όλο τον κόσμο από το 1960 και έπειτα. Από τη δεκαετία του 1970 μέχρι το θάνατό του έμεινε στο προσκήνιο της σύγχρονης ευρωπαϊκής μουσικής, εργαζόμενος πάντα στο πλαίσιο της σχέσης μαθηματικών, μουσικής και αρχαιοελληνικής φιλοσοφίας, με έναν προσωπικό, πρωτοποριακό αλλά και μοναχικό τρόπο, αφήνοντας ανεξίτηλη τη σφραγίδα του στη σύγχρονη μουσική του β' μισού του 20ού αιώνα.

Από το 1962 και έπειτα ο Ξενάκης χρησιμοποίησε και αρχαία κείμενα στις συνθέσεις του. Όταν επέστρεψε το 1974 στην Ελλάδα, ύστερα από 27 χρόνια αυτοεξορίας ως καταδικασμένος σε θάνατο, η συναισθηματική φόρτιση αυτής της επιστροφής είχε καίρια σημασία για τα ακόλουθα έργα του. Ένα από τα πιο προσωπικά του έργα είναι το *Λις*, το οποίο γράφτηκε το 1980. *Λις* στα αρχαία σημαίνει ο Άδης, ο Κάτω Κόσμος, όπου οι ζωντανές ψυχές δεν έχουν δυνατότητα να επικοινωνούν με τις νεκρές ψυχές.

Ο Ξενάκης καταφεύγει σε πρωτοπόρες για την εποχή του τεχνικές, ειδικά για το μέρος της φωνής. Ο βαρύτονος κινείται από

ψηλή (φαλτσέτο) περιοχή μέχρι πολύ χαμηλή και καταφεύγει σε κραυγές, ούρλιασμα, γλισσάντι και άλλα, έτσι ώστε το φωνητικό μέρος γίνεται άθλος για τον κάθε τραγουδιστή,

ακόμη και σήμερα. Ο Ξενάκης το έγραψε για τον Σπύρο Σακά, ο οποίος και τραγούδησε στην πρεμιέρα του έργου το 1981. Η φωνή ενισχύεται από σόλο κρουστά και οι δύο συνδέονται μεταξύ τους κυρίως μέσω των ρυθμών, ενώ η ορχήστρα άλλοτε συνδιαλέγεται με τη φωνή, άλλοτε σχολιάζει με δικό της, πολλές φορές, βίαιο τρόπο. Τα ηχητικά κλάστερ, ειδικά στην αρχή από τα χάλκινα, υποδεικνύουν έντονα την ιδέα του 'άλλου κόσμου'. Αργότερα, η ορχήστρα μπορεί να θεωρηθεί και σαν 'περιγραφική' έκφραση του κειμένου. Τα αποσπάσματα προέρχονται από την Οδύσσεια (I όταν στο τέλος της μάχης μαζεύονται οι ψυχές, II η προσπάθεια του Οδυσσέα στον Άδη να αγκαλιάσει την ψυχή της νεκρής μητέρας), από την Σαπφώ (III αναφορά στο να ζεις με τη νοσταλγία του θανάτου) και την Ιλιάδα (IV ο θάνατος του Πάτροκλου). Ειδικά το δεύτερο απόσπασμα φανερώνει την προσωπική εμπειρία του συνθέτη, ο οποίος σε ηλικία 5 ετών, έπρεπε να φιλήσει την μητέρα του στο νεκρικό της κρεβάτι. Το έργο *Λις* πραγματεύεται τα συναισθήματα της θλίψης και του θυμού για την απώλεια κάποιου αγαπημένου προσώπου με έναν ιδιαίτερα έντονο τρόπο και είναι ένας σύγχρονος θρήνος.

Evelin Volgtmann - Μουσικολόγος

Πηγές:

<http://el.wikipedia.org/wiki/Ξενάκης>

http://www.bbc.co.uk/proms/2009/whatson/not/es/p63_xenakis2.shtml

Ο Philippe Forget πραγματοποίησε το ντεμπούτο του στο πλαίσιο των σπουδών του με τον Philippe Cambreling και στη Βουδαπέστη με τον Wolfgang Hauer. Στη συνέχεια συμμετείχε στις παραγωγές του James Conlon με την Όπερα της Βασιλίας για δύο σεζόν.

Ως τακτικός προσκεκλημένος μάεστρος της Εθνικής Όπερας της Λυών, έχει διευθύνει την παγκόσμια πρεμιέρα του έργου *Terre et cendres* του Jerome Combier (2012, σε παραγωγή Yoshi Oida), καθώς και την Γαλλική πρεμιέρα του έργου *In the Penal Colony* (2008, σε παραγωγή Richard Brunel), ενώ έχει εμφανιστεί σε αίθουσες όπως Athenae Theatre, Rouen's Opera και Besancon's Opera-Theatre. Διευθύνει τακτικά συναυλίες της Εθνικής Λυρικής Ορχήστρας.

Το 2009 κλήθηκε να διευθύνει τον Don Giovanni του Μότσαρτ (σε παραγωγή Tim Carrol) στο Διεθνές Φεστιβάλ του Verbier (Ελβετία). Λαμβάνοντας μέρος στο Amazonas Opera Festival από το 2005 μέχρι το 2011, διηύθυνε αρκετά προγράμματα στούντιο-όπερας, σε συνεργασία με το Ομοσπονδιακό Πανεπιστήμιο του Belem και το Teatro de Paz (Βραζιλία). Το 2012 διηύθυνε τη *Νυχτερίδα* του Γιόχαν Στράους (σε παραγωγή Benoît Benichou) για το Ανώτατο Εθνικό Ωδείο της Λυών.

Ως συνθέτης και αρχιμουσικός, ο Philippe Forget δημιούργησε την «Awatsih», μία παιδική όπερα με τη χορωδία Solistes de Lyon/Bernard Tétu. Συνέθεσε τη μουσική και το λιμπρέτο και βραβεύτηκε από το Ίδρυμα Beaumarchais. Το 2011 διηύθυνε το Μπαλέτο της Εθνικής Όπερας του Μπορντώ στον *Μεσσία* του Χέντελ, σε χορογραφία του Mauricio Wainrot. Το 2012 η όπερα-δωματίου του Μάκβεθ, παρουσιάστηκε από την Compagnie de l'Opéra Théâtre και τους σολίστ της Εθνικής Ορχήστρας της Λυών.

Ο Philippe Forget υπηρέτησε την Καμεράτα της Βουργουνδίας ως αναπληρωτής μάεστρος, ενώ διορίστηκε μόνιμος προσκεκλημένος μάεστρος στην Περιφερειακή Ορχήστρα της Βαγιονν Cote Basque το 2008, όπου διηύθυνε πολλές συμφωνικές παραγωγές.

Philippe Forget

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

Υπήρξε βοηθός των James Conlon, Kazushi Ono, Johannes Debus, Gerard Korsten και Stefano Montanari.

Ο Philippe Forget είναι θερμός υποστηρικτής της κλασικής, αλλά και της σύγχρονης γαλλικής μουσικής και συχνά διευθύνει έργα των M. Ravel, Cl. Debussy, F. Poulenc, D. Milhaud, G. Pierné, O. Greif, Ph. Fénelon, Ph. Hersant, και V. D'Indy.

Η σταδιοδρομία του περιλαμβάνει επίσης συμμετοχές σε διάφορα φεστιβάλ, στη Γαλλία και το εξωτερικό, όπως το Verbier Festival (Ελβετία), Edinburgh International Festival (Ηνωμένο Βασίλειο), Ramsgate Spring Festival (Ηνωμένο Βασίλειο), Festival ENARTE and Teatro da Paz (Βραζιλία), Cami Hall and Brandeis University (Η.Π.Α.), Ambroise Festival (Γαλλία), Automne en Normandie (Γαλλία), Chorales de Vaison-la-Romaine (Γαλλία), France Musique (Γαλλία), Paris Opera Studio (Γαλλία), καθώς και εκπομπές σε ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς σε Λίβανο και Βραζιλία.

Σπύρος Σακκάς

ΒΑΡΥΤΟΝΟΣ

Διεθνής Έλληνας βαρύτονος. Γεννήθηκε στην Αθήνα και σπούδασε μονωδία στο Ωδείο Αθηνών με τον Κίμων Τριανταφύλλου και την Μαρίκα Καλφοπούλου (δίπλωμα 1963). Συνέχισε τις σπουδές του στο Μοσαρτέουμ του Ζάλτσμπουργκ (1963-67) με τον Μαξ Λόρεντς (μονωδία - όπερα) και τον Πάουλ φον Σιλάφσκυ (Lied - ορατόριο). Παγκοσμίως γνωστός και αγαπητός για τις ξεχωριστές και επιτυχημένες πρωτοποριακές ερμηνείες του σε όλα τα είδη της φωνητικής και τραγουδιτικής μουσικής έκφρασης συμμετέχει συχνά στα μεγαλύτερα μουσικά κέντρα του κόσμου, σε διεθνή φεστιβάλ, όπερες και συναυλίες.

ερμηνεύοντας το «τραγούδι» σε όλες τις μορφές του (Lied, όπερα, σύγχρονο), από την εποχή του μεγάλου πολιτισμού - της Αρχαίας Ελλάδας - μέχρι σήμερα. Διέπρεψε ιδιαίτερα στο Γερμανικό Lied όπου έχει τραγουδήσει σχεδόν το μεγαλύτερο μέρος όλων των έργων των μεγάλων συνθετών του 18ου, 19ου και 20ου αιώνα, καθώς και τα σημαντικότερα έργα στο έντεχνο τραγούδι του υπόλοιπου δυτικού πολιτισμού, μαζί και της Αμερικής. Οι ερμηνείες του στο έντεχνο και ποιητικό τραγούδι στάθηκαν μοναδικές, αφού του χάρισαν τη μεγάλη ανταπόκριση του κοινού και την αναγνώριση του παγκοσμίου τύπου για την πρωτοπορία και τη δεινότητα της φωνής του, η οποία έχει ήδη χαράξει νέους δρόμους στην ερμηνεία του Lied. Έχει τραγουδήσει με τις μεγαλύτερες ορχήστρες του κόσμου, όπως Philharmonia B.B.C London Symphony Orchestra, Mozarteum and Camerata Academica (Ζάλτσμπουργκ) B.R Symphony (Μόναχο), Nouvelle Orchestra Philharmonique, Toscanini Orch., Boston Orch., New York Orch. κτλ. και μαέστρους όπως R. Kempe, J. Kellberth, R. Kubelik, J. Metha, P. Eotvos, M. Janovsky, E.P. Salonen, M. Tabachnik, και πολλούς άλλους. Το μοναδικό του ταλέντο στη σύγχρονη μουσική και στην πρωτοπορία της τέχνης, έκανε πολλούς διάσημους συνθέτες να γράψουν έργα, ειδικά για τη φωνή του: Cage, Crumb, Ξενάκης, Tavener, Koering, Απέρης, Χρήστου, Rihm, Αντωνίου, Ligetti, Bialas, Κουρουπός, Killmayer, Hiller, Μαμαγκάκης, Χατζιδάκις κ.ά.

Καθοριστική ήταν η συνεργασία του με τον Μάνο Χατζιδάκι και μια φίλια από το 1961 έως το θάνατο του συνθέτη, έργα του οποίου ερμήνευσε με τον ίδιο στο πιάνο και στο Ροντινι, σε 250 και πλέον συναυλίες σε όλον τον κόσμο. Ο Ιάnnης Ξενάκης επίσης στενός φίλος και συνεργάτης του Σπύρου Σακκά επί 30 χρόνια, ως επιστήμονας ερευνήσε μαζί του τις δυνατότητες του ανθρώπινου σώματος και της φωνής του. Συνέθεσε για τον Σακκά τα μοναδικά σολιστικά έργα για φωνή, «AIS» 1981, «Pour Maurice» 1984, «Κασσάνδρα» 1988, «Θεά Αθηνά» 1992, ενώ είχε αρχίσει την προετοιμασία του Προμηθέα, χωρίς όμως να τον προλάβει. Ο Σπύρος Σακκάς έχει τραγουδήσει πάνω 500 παγκόσμιες πρεμιέρες σύγχρονων μουσικών έργων (όπερες, μουσικό θέατρο, συναυλίες), από τις οποίες τουλάχιστον οι μισές γράφτηκαν για την φωνή του. Επίσης σκηνοθετεί όπερες, μουσικό θέατρο και μονοδράματα, σε Ελλάδα, Γαλλία, Γερμανία, Η.Π.Α. και διευθίνει διεθνώς πολλά προγράμματα-εργαστήρια-έρευνες για την ανθρώπινη φωνή, σε σχέση πάντα με τη σωματική και ψυχική δραστηριότητα. Ίδρυσε στις Η.Π.Α το 1973 το εργαστήριο φωνητικής έρευνας, το οποίο διευθίνει έως σήμερα, το οποίο μετονομάστηκε στην Αθήνα το 1985 σε «Κέντρο Φωνητικών Τεχνών» και μέχρι σήμερα εξακολουθεί να ερευνά και να συλλέγει σημαντικές «πληροφορίες» και πρακτικές φωνητικής αγωγής, που αφορούν στο πολύ σκοτεινό μέλλον της ανθρώπινης φωνής. Δίδαξε φωνητική αγωγή και φιλοσοφία του ανθρώπινου ήχου στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (1994-2002), στο «Καθολικό Πανεπιστήμιο» της Ουάσινγκτον (1973-1977), στο Πανεπιστήμιο «Παραστατικών Τεχνών» της Φιλαδέλφειας (1977- 1991) και στα Πανεπιστήμια της Βοστώνης και του Σολτ Λέικ Σιτυ.

Δημήτρης Δεσούδης

ΚΡΟΥΣΤΑ

Γεννημένος στην Κέρκυρα, έκανε τα πρώτα του μουσικά βήματα στην Παλαιά Φιλαρμονική της Κέρκυρας. Συνέχισε τις σπουδές του στη Σχολή Κρουστών του Ωδείου Αθηνών με καθηγητή τον Ν. Κορατζίνο. Με τις υποτροφίες "Αλεξάνδρα Τριάντη" του Κοινωνικού Ιδρύματος "Αλέξανδρος Ωνάσης" και την υποτροφία του Πανεπιστημίου της Πολιτείας της Ν. Υόρκης του δίνεται η ευκαιρία να βρεθεί με τους R. Kohlf, R. Des Roches, R. Siegers. Καθοριστική υπήρξε η επαφή του σε νεαρή ηλικία με τον S. Gualda. Η σολιστική του παρουσία, διαρκής και πολυσχιδής, περιλαμβάνει πλήθος πρώτων εκτελέσεων σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και ελληνικό επίπεδο. Στο ρεπερτόριό του περιλαμβάνονται έργα από τον J.S. Bach έως τον Ι. Ξενάκη και τους σύγχρονους Θ. Αντωνίου, Γ. Κουμντάκη, Γ. Κουρουπό, Μ. Μπορμπουδάκη, Β. Νικολάου, J. Psathas, F.B.Mache κ.ά.

Έχει συνεργαστεί με σπουδαίες προσωπικότητες της τέχνης, όπως οι R. Willson, M. Argerich, G. Burton, A. Karabekian, Sir N. Marriner, R. Gollani κ.ά., ενώ έχει εμφανιστεί ως σολίστ σε σπουδαίες αίθουσες από την Ν.Υόρκη ως το Πεκίνο. Βραβευμένος για την σολιστική και συνθετική του παρουσία (Ένωση Ελλήνων Κριτικών Μουσικής και Θεάτρου, ΥΠΠΟ κ.ά.), έχει ηχογραφήσει για τις εταιρίες BIS, Blue Note, EMI, Albany Records, τη Βαυαρική Ραδιοφωνία, την Ελληνική Ραδιοφωνία, το δορυφορικό κανάλι Mezzo κ.ά. Έχει τη θέση του σόλο τυμπανιστή στην Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΡΤ και είναι συνεργάτης του MMA και της Καμεράτα από το 1992. Υπήρξε σόλο τυμπανιστής της Ορχήστρας των Χρωμάτων επί σειρά ετών. Έχει ιδρύσει το σύνολο κρουστών «Σείστρο» και είναι ιδρυτής και καλλιτεχνικός διευθυντής του συνόλου κρουστών «Τύπανα», με το οποίο έχει να επιδείξει πλήθος συνεργασιών με φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού (Μπαλέτα Ζυρίχης, Εθνική Ορχήστρα Δωματίου της Αρμενίας, MMA, Ελληνικό Φεστιβάλ, Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών κ.ά.), με έργα ευρέως φάσματος του ρεπερτορίου. Επί σειρά ετών έχει διατελέσει διδάσκων του Μουσικού Τμήματος του Ιονίου Πανεπιστημίου και καθηγητής στο Ωδείο Athenaeum. Από τον Σεπτέμβριο του 2009 είναι καθηγητής στο Ωδείο Αθηνών. Σε συνεργασία με το MMA και το Διάζωμα, εγκαινίασε ηχητικό τον αρχαιο-λογικό χώρο του θεάτρου του Διονύσου στην Ακρόπολη, με την Ψάπφα του Ι. Ξενάκη και την παγκόσμια πρεμιέρα του έργου του Γ. Κουρουπού Μονόλογος στο "2.500 χρόνια μετά".

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Από το 1959...

Θεσσαλονίκη και κλασική μουσική φέρνουν ασυναίσθητα στο μυαλό την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης. Τα τελευταία πενήντα χρόνια η Κ.Ο.Θ. είναι ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά, εξαγώνια προϊόντα της πόλης και ένα από τα δύο σημαντικότερα συμφωνικά σχήματα της χώρας. Η Κ.Ο.Θ., με την σχεδόν εξηντάχρονη πορεία της στην μουσική, έχει κατορθώσει να εντάξει την κλασική μουσική στην καθημερινότητα της πόλης με εκπαιδευτικά προγράμματα, εβδομαδιαίες συναυλίες, αλλά και διεθνείς δισκογραφικές παραγωγές.

Ιδρύθηκε το 1959 από τον Σόλωνα Μιχαηλίδη και στα χρόνια που πέρασαν, μαέστροι με διεθνή καταξίωση έχουν αναλάβει την καλλιτεχνική της διεύθυνση, ενώ παράλληλα μεγάλα ονόματα, γνωστά στο διεθνές μουσικό στερέωμα, συνέπραξαν μαζί της. Σήμερα η ΚΟΘ αριθμεί 110 μουσικούς και καλλιτεχνικούς διευθυντές της είναι ο Αλέξανδρος Μυράτ.

Εκτός από τις τακτικές συναυλίες της, οι οποίες παρουσιάζονται σε εβδομαδιαία βάση στην πόλη της Θεσσαλονίκης, η ορχήστρα έχει επενδύσει και σε αξιόλογα και πρωτότυπα προγράμματα, που συνδυάζουν περισσότερες από μια τέχνες ή είδη μουσικής, όπως την συνοδεία ταινιών βιβλίου κινηματογράφου, παραγωγές όπερας και μπαλέτου, συναυλίες συμφωνικού ροκ, συναυλίες σε ασυνήθιστους χώρους. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται και συναυλίες κοινωνικού χαρακτήρα για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, εμφανίσεις σε φυλακές, νοσοκομεία, σχολεία και σε διάφορα κοινωνικά ιδρύματα.

Σαν συνέχεια της εκπαιδευτικής της παράδοσης, πραγματοποιούνται κάθε χρόνο προγράμματα, που στόχο έχουν την διάδοση της κλασικής μουσικής στις νεότερες γενιές. Ένα από αυτά είναι η πολιτική της «ανοιχτής πρόβα», όπου σχολεία από όλη την πόλη και την περιφέρεια έχουν την δυνατότητα να παρακολουθήσουν πρόβες των συναυλιών, να συνομιλήσουν με τους μουσικούς και να γνωρίσουν από κοντά τα όργανα της

ορχήστρας. Μέρος της εκπαιδευτικής της δραστηριότητας αφιερώνεται στην ανάδειξη νέων ταλέντων, με διαγωνισμούς νέων καλλιτεχνών, στους οποίους προσφέρεται η δυνατότητα σύμπραξης με την ορχήστρα στα πρώτα βήματα της καλλιτεχνικής τους πορείας.

Πρωτοπορώντας στον ελληνικό χώρο, τα τελευταία χρόνια η Κ.Ο.Θ. συνεργάζεται με διεθνούς κύρους δισκογραφικές εταιρείες, όπως οι NAXOS, EMI, BIS σε ηχογραφήσεις με σπάνια και ξεχωριστά έργα, που αποσπών εξαιρετικές κριτικές και βραβεία τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό.

Η Κ.Ο.Θ. πραγματοποιεί συναυλίες σε ολόκληρη την Ελλάδα. Κάθε χρόνο το πρόγραμμά της περιλαμβάνει περιοδείες και εμφανίσεις στην περιφέρεια και στα μεγάλα αστικά κέντρα, ενώ σταθερή είναι η παρουσία της στα μεγάλα μουσικά φεστιβάλ της χώρας. Τα τελευταία χρόνια έχει ταξιδέψει και στο εξωτερικό, πραγματοποιώντας συναυλίες σε Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία, Τσεχία, Κύπρο και Κίνα.

Με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης έχουν συμπράξει κατά καιρούς σημαντικοί καλλιτέχνες και μαέστροι, γεγονός που επιβεβαιώνει ότι η Κ.Ο.Θ. θεωρείται και στο εξωτερικό ένα από τα αξιόλογα σχήματα συμφωνικής μουσικής. Από το 2007 η Κ.Ο.Θ. διαθέτει την δική της Αίθουσα Δοκιμών, επί της Λεωφόρου Νίκης, στη οποία πραγματοποιούνται συναυλίες μουσικής δωματίου και άλλες εκδηλώσεις.

ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ ΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

Καλλιτεχνικός
Διευθυντής
Αλέξανδρος Μυράτ

Α΄ Βιολιά
Εξάρχοντες
Σίμος Παπάνας
Αντώνης Σουσαμάκης
Κορυφαίοι Α΄
Μίκης Μιχαηλίδης

Γιώργος Πετρόπουλος
Θεόδωρος Πατσάλης
Tutti
Μαρία Σουέρερ
Ευάγγελος
Παπαδημήτρης
Εθνη Δελφινόπουλου
Κρυστάλλης Αρχοντής
Γιώργος Κανδυμίδης
Ανδρέας Παπανικολάου
Γκρέτα Παπά
Μαρία Σπανού
Ευτυχία Ταλακούδη
Χριστίνα Λαζαρίδου
Γιώργος Γαρυφαλλάς
Έκτορας Λάμπας
Στράτος Κακάμπουρας
Ραΐσα Ερμίμοβα

Β΄ Βιολιά
Κορυφαίοι Α΄
Ανθούλα Τζιμα
Κορυφαίοι Β΄
Αλέκτας Τζιοφέρης
Ντέιβιντ-Αλεξάντερ
Μπόγκοραντ
Tutti
Μίμης Τοπταΐδης
Θανάσης Θεοδωρίδης
Δέσποινα
Παλαστεργίου

Isabelle Both
Ευαγγελία Κουζώφ
Πόπη Μιυαράκη
Ελευθέριος
Αδαμόπουλος
Μαρία Είλεκτο
Γιώργος
Κουγιουμπζόγλου
Μικέλ Μιχαηλίδης
Υγκορ Σελαμαζίδης
Υγγα Συμονίδου
Αναστασία Μισυρή
Νίκος Τσανακάς
Ιρέν Τοπούρια

Βιολές
Κορυφαίοι Α΄
Νεοκλής Νικολαΐδης
Χαρά Σειρά
Κορυφαίοι Β΄
Αντώνης Πορτίσης
Αλεξάνδρα Βόλπη
Tutti
Φελτσια Ποπικά
Ειρήνη Παραλικά
Χρήστος Βλάχος
Κατερίνα Μητροπούλου
Βιολέτα Θεοδωρίδου
Δημήτρης
Δελφινόπουλος
Ρόζα Τερζιάν
Δημοσθένης Φωτιάδης
Πάυλος Μεταξάς
Θανάσης Σουρκοκούνης

Βιολοντσέλο
Κορυφαίοι Α΄
Βασίλης Σαΐτης
Απόστολος Χανδράκης
Ντμίτρι Γκουκτιμοβ
Κορυφαίοι Β΄
Λίνα Μανώλα
Tutti
Βίκτωρ Δάβαρης
Δημήτρης Πολυζωΐδης
Πάννης Στέρος
Χρήστος Γρίμπας

Μαρία Αναδέγκου
Δημήτρης Αλεξάνδρου
Ιωάννα Κανάτου
Ζόραν Στέπιτς

Κοντραμπάσο
Κορυφαίοι Α΄
Χαράλαμπος Χειμαριός
Κορυφαίοι Β΄
Γιάννης Χατζής
Ηρακλής Σουμειλδής
Tutti
Ελένη Μπουλασική
Ειρήνη Παντελίδου
Λεωνίδας Κυρίδης
Μιχάλης Σαπουντζής
Γιώργος Πολυχρονιάδης
Αγάπη Παρθενάκη

Φλάουτο
Κορυφαίοι Α΄
Νικόλαος Δημόπουλος
Θωμάς Κόγκας
Κορυφαίοι Β΄
Γιάννης Αναδέγκος
Μάξιμα Χατζή
Tutti
Νίκος Κουκής

Όργανο
Κορυφαίοι Α΄
Δημήτρης Καλλαβίδης
Δημήτρης Κίτσος
Κορυφαίοι Β΄
Γιάννης Τσόγας-
Ραζακόβ
Ντάριο Σαρτόρι
Παναγιώτης
Κουγιουμπζόγλου

Κλαρινέτο
Κορυφαίοι Α΄
Κοσμάς Παπαδόπουλος
Χρήστος Γρασινίδης
Κορυφαίοι Β΄
Πόλλα Σμιθ-Διαμαντή
Αλέξανδρος Σταυρίδης

Tutti
Βασίλης Καρατζίδης
Φαγκότα
Κορυφαίοι Α΄
Βασίλης Ζαρόγκας
Γιώργος Πολίτης
Κορυφαίοι Β΄
Κώστας Βαβάλας
Μαρία Πουλιούδη
Tutti
Μαλίνα Ημισοπούλου

Κόρνο
Κορυφαίοι Α΄
Τραϊανός Ελευθεριάδης
Κορυφαίοι Β΄
Βασίλης Βραδέλης
Παντελής Φειζός
Tutti
Δημήτρης
Δεσποτόπουλος
Νικόλαος Μήτρος

Τραμπέτες
Κορυφαίοι Α΄
Σπύρος Παπαδόπουλος
Γρηγόρης Νέτοκας
Κορυφαίοι Β΄
Γιώργος Λακαριδής
Tutti
Δημήτρης Κουρατζίνος

Τραμπόνα
Κορυφαίοι Α΄
Φίλιππος Στεφανίδης
Αθανάσιος Ντάνες
Κορυφαίοι Β΄
Φώτης Δράκος
Γιώργος Κόκακας
Tutti
Ευάγγελος Μπαλάς

Τσίμπο
Κορυφαίοι Β΄
Γιώργος Τηλιακούδης
Πάυλος Ξεργιάδης

Τσίμπο
Κορυφαίοι Α΄
Δημήτρης Βίττης
Βλαντιμίρ Αφρανσίεβ

Κρουστά
Κορυφαίοι Β΄
Κώστας Χανής
Tutti
Ελευθέριος
Αγγοριδάκης
Ντέλια Μιχαηλίδου

Χρυσά
Κορυφαίοι Α΄
Κατερίνα Πηλα

Πάνο
Κορυφαίοι Α΄
Μαρούενα Λιακοπούλου

Ύψος Κ.Ο.Θ.
Ελένη Μπουλασική

Βοηθός Εφόρος Κ.Ο.Θ.
Εύη Δελφινόπουλου

Σ.Μ.Υ.Κ.Ο.Θ.
Α. Νίκης 73, 54622
Τηλ. 23 10 257900
(εσωτ. 842)

* Οι μόνιμοι μουσικοί της Κ.Ο.Θ. αναφέρονται με σειρά αρχαιότητας

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΘ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΥΡΑΤ
artisticdirector@tssso.gr

ΑΝ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΚΕΛΛΥ ΜΙΜΗΚΟΠΟΥΛΟΥ
management@tssso.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΛΛ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΙΝΑ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
secretary@tssso.gr
schools@tssso.gr

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΑΤΖΗΣΙΜΟΥ
philh@tssso.gr
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΪΜΑΚΗ
artisticplan@tssso.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΜΑΡΙΑ ΝΙΜΠΗ
maria@tssso.gr

ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΝΙΚΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ
info@tssso.gr

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ
pressoffice@tssso.gr

ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

ΜΑΝΩΛΗΣ ΑΔΑΜΟΣ
economics@tssso.gr
ΕΦΗ ΤΕΡΖΗ
accounting@tssso.gr

ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΑΡΧΕΙΟ

ΘΕΟΔΩΡΑ ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΟΥ
library@tssso.gr

ΦΡΟΝΤΙΣΤΕΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΓΙΑΝΤΣΗΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΝΙΜΠΗΣ

ΤΑΜΕΙΟ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

ΕΛΕΝΑ ΠΑΡΑΣΧΟΥ
ΓΙΩΤΑ ΚΟΚΟΛΗ

Αίθουσα Δοκιμών Κ.Ο.Θ.
Λ. Νίκης 73, 54622, Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 257900,
Fax. 2310 252035,
E-mail: info@tssso.gr
www.tssso.gr

Εκδοτήριο Κ.Ο.Θ.
Πλατεία Αριστοτέλους
Τηλ. 2310 236990

ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ Κ.Ο.Θ.

Πλατεία Α'	18 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	14 €
Εξώστης	9 €

Μειωμένο - Ομαδικό Σε όλες τις ζώνες	9 €
---	-----

Ειδικές ομάδες (μαθητές, σπουδαστές φοιτητές, σπουδαστές ωδείων, πολύτεκνοι, άνεργοι, ΑΜΕΑ) Σε όλες τις ζώνες	5 €
--	-----

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ

(ισχύουν για 2 γονείς και μέχρι 2 παιδιά)	
Πλατεία Α'	36 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	28 €
Εξώστης	18 €

Ισχύει Ευρωπαϊκή Κάρτα Νέων
σε όλες τις παραγωγές της Κ.Ο.Θ.

Πινονται δεκτές και πιστωτικές κάρτες

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΙΚΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ Κ.Ο.Θ.

Γίνετε συνδρομητής της Κ.Ο.Θ. με έκπτωση 25% ανά συναυλία,
επιλέγοντας πακέτο τουλάχιστον 4 συναυλιών.
Πληροφορίες στο τηλέφωνο: 2310 257900

Εισιτήρια προπωλούνται στο Εκδοτήριο της ΚΟΘ
Πλατεία Αριστοτέλους,

Δευτέρα, Τετάρτη, Σάββατο
10:00 - 15:00
Τρίτη, Πέμπτη, Παρασκευή
10:00 - 14:00 & 17:00 - 21:00

Τηλέφωνο ταμείου ΚΟΘ: 2310 236990

Χ.Α.Ν. Θεσσαλονίκης
Ν. Γερμανού 1, 54621
Τηλ. 2310 241007

Δευτέρα-Παρασκευή 8:00 - 20:00
Σάββατο 8:00 - 14:00

Χ.Α.Ν. Καλαμαριάς
Μουρούζηδων 12, 55132
Τηλ. 2310 454700

Δευτέρα-Παρασκευή 9:00 - 13:00

- Η ΚΟΘ διατηρεί το δικαίωμα να τροποποιήσει το πρόγραμμα.
- Η είσοδος μετά την έναρξη της συναυλίας επιτρέπεται μόνο στο διάλειμμα.
- Η είσοδος στη συναυλία επιτρέπεται σε παιδιά 6 ετών και άνω.
- Απαγορεύεται αυστηρά η βιντεοσκόπηση, η φωτογράφιση και η μαγνητοφώνηση κατά τη διάρκεια της συναυλίας.

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ο Ιγκόρ Στραβίνσκι σε ακήτσο
του Πάμπλο Πικάσο - Δεκέμβριος 1920

ΣΧΗΜΑΤΑ ΕΠΕΚΕΚΟΝΟΜΑΣ

IVIOO

VIIOO

VIOO

Ερωτικός

parallexi

εξώστης

con fuoco

con fuoco

Le Palace